

SGK İLİŞKİSİZLİK BELGESİ GENELGESİ

1) GENEL AÇIKLAMALAR İlişiksizlik belgesi verilmesine ilişkin olarak temel yasal düzenleme, **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun “İlişiksizlik Belgesinin Aranması” başlıklı 90. maddesi** ile yapılmıştır. Bu madde hükmü uyarınca; “Kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar, ihale yolu ile yaptırdıkları her türlü işleri üstlenenleri ve bunların adreslerini onbeş gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür. İşverenlerin hak edişleri, Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenir. Kesin teminatları ise ihale konusu işle ilgili olarak Kuruma borçlarının bulunmadığının tespit edilmesinden sonra iade edilir. İşverenlerin, kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, bankalar ve kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar nezdindeki her çeşit alacak, teminat ve hak edişleri üzerinde işçi ücreti alacakları hariç olmak üzere yapılacak her türlü devir, temlik ve el değiştirme, Kurum alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder. Hak edişlerin mahsubu ve ödenmesi ile teminatların prim ve idari para cezası borçlarına karşılık tutulmasına ilişkin işlemlerin usûl ve esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir. Valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, geçici iskân veya yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce yapılan inşaat dolayısıyla, diğer kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ve bankaların ise Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek işlemlerinde Kuruma borçlarının bulunmadığına dair ilgililerden Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi zorunludur. Bu maddede belirtilen yükümlülükler yerine getirilmeden hak ediş ödenmesi, kesin teminatın iade edilmesi veya geçici iskân izin

belgesi ve yapı kullanma izin belgesi verilmesi veya diğer işlemlerin gerçekleştirilmesi hallerinde, ilgililer hakkında genel hükümlere göre idarî ve cezaî işlem yapılır.” şeklindedir. Ayrıca **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun “İşyeri, İşyerinin Bildirilmesi, Devri, İntikali ve Nakli” başlıklı 11. maddesi** uyarınca; valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişileri, yapı ruhsatı ve diğer tüm ruhsat veya ruhsat niteliği taşıyan işlemlerine ilişkin bilgi ve belgeler ile varsa bunların verilmesine esas olan istihdama ilişkin bilgileri, verildiği tarihten itibaren bir ay içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. Bu maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında, 102. maddenin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca, yerine getirilmeyen her bir bildirim yükümlülüğü için aylık asgari ücret tutarında idarî para cezası uygulanır. İdarî para cezası uygulanması, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesine engel teşkil etmez. Kanun maddelerine istinaden 29.09.2008 tarihli ve 27012 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede **Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Ve İdari Para Cezası Borçlarının hak edişlerden Mahsubu, Ödenmesi Ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik** yayımlanarak, idarelerin ihale yoluyla yaptırdıkları her türlü işleri üstlenenlerin hak edişlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenmesine ve kesin teminatlarının ihale konusu işle ilgili Kuruma olan borçlarına karşılık tutulması ve iadesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Yine anılan Kanun maddelerine istinaden 22.10.2008 tarihli ve 27032 sayılı Resmi Gazetede **Ruhsat Vermeye Yetkili Mercilerce Verilen Ruhsatların Sosyal Güvenlik Kurumuna Gönderilmesi İle Geçici İskan Veya Yapı Kullanma İzin Belgesinin Verilmesinde İlişiksizlik Belgesinin Aranılması Hakkında Tebliğ** yayımlanarak valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinin yapı ruhsatı ve diğer tüm ruhsat veya ruhsat niteliği taşıyan işlemlerine ilişkin bilgi ve belgeler ile varsa bunların verilmesine esas olan istihdama ilişkin

bilgileri Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmesinin ve geçici iskan veya yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce ilgililerden, yapılan inşaat dolayısıyla borçlarının bulunmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunca düzenlenmiş ilişiksizlik belgesinin aranılmasının usul ve esasları düzenlenmiştir. İlişiksizlik belgesi verilebilmesi için **Kurumca yapılan asgari işçilik uygulamasına** ilişkin temel yasal düzenleme ise **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Asgari İşçilik Uygulaması ve Uzlaşma başlıklı 85. maddesinde** yapılmıştır. Bu madde hükmüne göre işverenin, işin emsaline, niteliğine, kapsam ve kapasitesine göre işin yürütümü açısından gerekli olan sigortalı sayısının, çalışma süresinin veya prime esas kazanç tutarının altında bildirimde bulunduğu tespit halinde, işin yürütümü açısından gerekli olan asgarî işçilik tutarı; yapılan işin niteliği, kullanılan teknoloji, işyerinin büyüklüğü, benzer işletmelerde çalıştırılan sigortalı sayısı, ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü gibi unsurlar dikkate alınarak tespit edilir. Söz konusu tespitler, Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurları tarafından yapılır. Kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan işlerden ve özel nitelikteki inşaat işlerinden dolayı bu işleri yapan işveren tarafından yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığı Kurumca araştırılır. Bu araştırma sonucunda yeterli işçiliğin bildirilmemiş olduğu anlaşılırsa, eksik bildirilen işçilik tutarı üzerinden hesaplanan prim tutarı, 89. madde gereği hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte bir ay içinde ödenmek üzere işverene tebliğ edilir. Tebliğ edilen prim ve gecikme cezası ve gecikme zammının ödendiği veya ödeneceğinin işveren tarafından yazılı olarak taahhüt edilmesi halinde borç kesinleşir. Kuruma verilecek taahhütnamede üstlenilen ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde, işveren hakkında 88. ve 89. maddeler uyarınca işlem yapılır. Tebliğ edilen prim ve gecikme cezası ve gecikme zammının ödenmemesi, taahhütname verilmemesi veya Kurumca işyerinin denetlenmesine gerek

görölmesi durumunda Kurumca inceleme yapılır. Kuruma bildirilmediği tespit edilen asgarî işçilik tutarı üzerinden Kurumca re'sen tahakkuk ettirilen sigorta primleri, 5510 sayılı Kanunun 88. ve 89. maddeleri dikkate alınarak işverene tebliğ edilir. İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma itiraz edebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazın reddi halinde işveren, kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurları tarafından devamlı mahiyetteki işyerlerinde yapılan asgari işçilik incelemesi sonucunda tespiti yapılan ve sigortalılara mal edilemeyen fark sigorta primine esas kazanç matrahı üzerinden gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte hesaplanacak sigorta primi ve buna bağılı uygulanacak idari para cezalarında, konuya ilişkin raporun Kurumun ilgili birimine gönderilmesinden önce işverenle uzlaşma yapılabilir. Uzlaşmaya varılması halinde, bu durum tutanakla tespit edilir. Uzlaşılan tutarlar kesin olup, uzlaşma konusu yapılan tutarlar hakkında işverence dava açılmaz ve hiçbir mercie şikayet ve itirazda bulunulamaz. Uzlaşılan prim ve idari para cezaları, uzlaşma tutanağının düzenlendiğı tarihten itibaren bir ay içinde ödenir. İşveren, uzlaşılan idari para cezası tutarı için ayrıca peşin ödeme indiriminden yararlandırılmaz. Uzlaşılan tutarların, bu sürede tam olarak ödenmemesi halinde uzlaşma bozulur ve uzlaşılan tutarlar kazanılmış hak teşkil etmez. Uzlaşmanın temin edilememiş veya uzlaşma müzakeresinde uzlaşmaya varılamamış olması veya uzlaşmanın bozulması hallerinde işveren, bu konuya ilişkin daha sonra uzlaşma talep edemez. Uzlaşma neticesinde indirim yapılması nedeniyle tahsil edilmemiş olan sigorta primlerinin daha sonra Kurum veya mahkeme kararıyla sigortalılara mal edilmesi halinde, daha önce eksik tahsil olunan sigorta primleri, sigortalının çalıştığı süre ve sigorta primine esas kazancı dikkate alınarak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil olunur. Anılan Kanunun sosyal sigortalara ilişkin maddelerinin

uygulanmasına yönelik **Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği** 12.05.2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikte ihale konulu işlerde ve özel nitelikteki inşaatlarda yapılan araştırma ve işlemler düzenlenmiştir. 12.05.2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **Sosyal Güvenlik Kurumu Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Belirlenen Çeşitli İşkollarına Ait Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliğ** ile Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca çeşitli işkollarına ait asgari işçilik oranlarının belirlenmesi ve bu oranların belirlenmesinde esas alınan kriterler ile kamu kurum, kuruluş ve bankalar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan her türlü işler ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılan özel nitelikteki inşaat işlerine uygulanacak asgari işçilik oranları ile ilgili işlemler düzenlenmiştir

2) İLİŞİKSİZLİK BELGESİ VERİLMESİ SÜRECİ İhale konulu işler ve özel nitelikteki inşaatlarda ilişiksizlik belgesi verilmesi süreci şu şekilde işlemektedir: **2.1-** İşveren veya özel bina sahibi tarafından işin bitimine ilişkin dilekçesinin SGK veya SGM'ye verilmesi ya da Kurumumuzca yapılan araştırmalarda işin bittiğinin tespit edilmesi ile süreç başlar. **2.2-** Verilen dilekçe veya yapılan tespite göre ihale makamı veya ruhsatı veren kamu kurumundan ihale konusu iş veya inşaat ile ilgili bilgiler maktu form şeklinde yazılı olarak istenir. **2.2.1-** İlgili kamu kurumundan gelen bilgi yazısının eksik olmaması durumunda dosya kontrol aşamasına geçilir. **2.2.2-** İlgili kamu kurumundan gelen bilgi yazısının eksik olması durumunda eksiklerin giderilmesi amacıyla bir kez daha yazışılır. **2.3-** Kurum ünitesinde yapılan araştırmada; **2.3.1-** Tahakkuk ve tahsilat, **2.3.2-** Sigortalı işe giriş ve çıkış bildirimleri, **2.3.3-** Sigortalı eksik gün bildirimleri, **2.3.4-** Bildirilen sigortalıların mevzuata uygunluğu (şirket ortağının sigortalılığı, kadın ve çocuk sigortalı vb.), **2.3.5-** İhale makamı bilgileri ile işveren bildirimlerinin uygunluğu, **2.3.6-** Asgari işçilik oranının belli olup olmadığı, kontrolleri yapılır. **2.4-** Yapılan kontrollerde ilgili kamu kurumundan alınan bilgilerle uyumlu olmayan durumlar ortaya çıktığında bu

uyumsuzlukların giderilmesi işlemi telefon ve tebligatla işverenden istenir, bu işlemlerin işveren veya bina sahiplerince yapılamaması durumunda re'sen yapılır. **2.5-**

Yapılan kontrollerde herhangi bir sorunun tespit edilmemesi veya tespit edilen sorunların giderilmesi halinde normal asgari işçilik oranının yüzde 25 eksiği baz alınarak asgari işçilik ön değerlendirmesi yapılır. **2.6-** Kontrol aşamasında işle ilgili fiili tespit veya kontrol yapılmasının gerekmesi halinde konu Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına intikal ettirilmekte, kontrol memurlarınca en geç 1 ay içerisinde gerekli işlem yapılarak işveren servisine geri gönderilmektedir. **2.7-** Yapılan işin malzemeli iş olması veya işin Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliğde yer almaması veya

veyahut tebliğ edilen tutara dayanak işçilik oranına itiraz edilmesi durumlarında, işin asgari işçilik oranının Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca (AİTK) tespit edilmesi amacıyla işle ilgili tüm bilgi ve belgeler Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Prim Tahsilat Dairesi Başkanlığına gönderilerek işçilik oranı bu birimden sorulur. AİTK 1 ay içerisinde asgari işçilik oranını belirleyerek ilgili birime gönderir. Bu orana 1 ay içerisinde itiraz hakkı bulunmaktadır. İtiraz edilmesi durumunda AİTK tarafından yine 1 ay içerisinde oran belirlenerek ilgili birime gönderilir. Bu orana artık itiraz edilemez ve oran kesinleşir. Bu oran baz alınarak asgari işçilik ön değerlendirmesi yapılır. **2.8-** Ön değerlendirme neticesinde yeterli işçilik bildirilmiş ise ilişiksizlik belgesi verilir. Yeterli işçiliğin bildirilmemiş olduğu anlaşıldığında tespit edilen asgari işçilik oranı ve fark işçilik tutarı işverene tebliğ edilir. Yapılan tebligata istinaden 1 ay içerisinde fark işçilik tutarının ödenmesi veya ödeneceğine dair taahhütname verilip aynı süre içerisinde ödenmesi halinde ilişiksizlik belgesi verilir. **2.9-** Tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içerisinde belirlenen tutarın ödenmemesi, ödenmeyeceğinin yazılı olarak belirtilmesi, fark işçilik tutarına itiraz edilmesi veya işçilik içeren faturalarının bulunduğundan dolayı inceleme talep edilmesi hallerinde söz konusu iş incelenmek üzere Rehberlik ve Teftiş

Başkanlığı ilgili Grup Başkanlığına yazılır. İşyeri kayıt ve belgelerinin incelemeye ibrazından itibaren rapor müfettiş tarafından 3 ay içerisinde yazılarak ilgili birime gönderilir. İlgili birim Müfettiş Raporunu 15 gün içerisinde inceleyerek; müfettiş incelemesi sonucunda fark işçilik tespit edilemez ise ilişiksizlik belgesi verilir, fark işçilik tespit edilirse bu tutar kesinleşerek 1 ay içerisinde ödenmek üzere tebliğ edilir. **2.10-**Tebliğ edilen asgari işçilik fark tutarının işverence ödenmesi veya Kurumca tahsil edilmesi durumunda ilişiksizlik belgesi verilerek süreç tamamlanır. **3) İHALE KONUSU İŞLERDE İLİŞİKSİZLİK BELGESİ** **3.1-** 5510 sayılı Kanunun 85. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen kurum ve kuruluşlar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan her türlü işlerde ünitece yapılacak araştırma; işin kesin kabulünün ya da geçici kabulünün noksansız olarak yapıldığı tarihten sonra ve işverene ödenmesi gereken Katma Değer Vergisi hariç, malzeme fiyat farkı ve akreditif bedeli dâhil toplam istihkak tutarına, işin asgari işçilik oranının %25 eksiği uygulanmak suretiyle yapılır. **3.2-** İşin sözleşmesinde çalıştırılacak sigortalı sayısı belli ise, öncelikle bu sigortalıların kişi/gün sayısı üzerinden Kuruma bildirilmiş olup olmadığı araştırılır. Bu araştırma sonucunda Kuruma bildirilmeyen sigortalılar ile ilgili belgelerin verilmesi, yapılacak bir ay süreli bir tebligat ile işverenden istenir. Belgelerin verilmemesi veya eksik verilmesi hâlinde bu belgeler ünitece re'sen düzenlenir. Belgelerin ünitece düzenlenmesinin mümkün olmadığı hâllerde ise yukarıda (3.1.) de öngörüldüğü gibi işlem yapılır. İşin sözleşmesi ile Kuruma yapılan bildirimler arasında bir eksikliğin bulunması hâlinde söz konusu eksikliğin ihale makamınca doğrulanması durumunda bazı aylardaki kişi/gün sayısı eksikliği üzerinde durulmaz. **3.3-** Asgari işçilik oranları, Kurum bünyesinde oluşturulan Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca belirlenir ve bu oranlar tebliğ ile yayımlanır. **3.4-** İhaleli işin birden fazla konuyu kapsıyor olması ve bünyesindeki her bir işin asgari işçilik oranının daha önce belirlenmiş olması kaydıyla, ihale makamı tarafından her bir işe ait istihkak tutarlarının ayrı ayrı

bildirilmesi hâlinde, araştırma işlemi, her bir işe ait asgari işçilik oranları dikkate alınarak yapılır. Her bir işe ait istihkak tutarının ayrı ayrı bildirilmemesi hâlinde ise, işverenin yazılı isteği üzerine araştırmada, bu işlerin en yükseğine ilişkin asgari işçilik oranı dikkate alınır. İşveren tarafından yapılan işlere ilişkin en yüksek asgari işçilik oranının uygulanmasının kabul edilmemesi durumunda işin asgari işçilik oranı Asgari İşçilik Tespit Komisyonu tarafından belirlenmesi için ünite tarafından konu Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Prim Tahsilat Daire Başkanlığına yazı ile gönderilir. **3.5- İşverene ödemelerin döviz şeklinde yapılması** durumunda, döviz tutarı, ödemenin yapıldığı tarihlerdeki Merkez Bankasınca belirlenen döviz satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek işlem yapılır. **4) İHALE KONUSU İŞLERİN DEVAMLİ İŞYERİ SİGORTALILARI İLE YAPILMASI** **4.1- İhale konusu işlerin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığının beyan edilmesi durumunda ilişiksizlik belgesinin verilmesinin usul ve esasları** İhale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığının beyan edildiği hallerde; sosyal güvenlik il müdürlüğünce/sosyal güvenlik merkezince ihale konusu iş, devamlı mahiyetteki işyeri ve sigortalılar yönünden aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde yapılacak olan araştırma sonucunda, ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığının anlaşılması halinde, işverenlerin ve varsa alt işverenlerinin defter ve belgeleri incelenmeksizin, ihale konusu işin yapıldığı süre içinde söz konusu işyerinden Kuruma borcun da bulunmaması kaydıyla ilişiksizlik belgesi verilecektir. İhale konusu işlerin Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştırmaksızın bizzat gerçek kişi yüklenici tarafından veya tüzel kişilerin ortaklarınca yerine getirilmesi halinde gerçek kişi sigortalı ile tüzel kişilerin ortaklarının Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılığından dolayı prim borcunun bulunmaması veya borcun tecil ve taksitlendirilmiş olması şartı da aranacaktır. Bu bağlamda, öncelikle ihale konusu işin yapıldığı işyerinin devamlı mahiyette bir işyeri olduğunun ve

devamlı mahiyetteki işyerinin faaliyet konusunun ihale konusu işe uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Buna göre, ihale konusu işin yapıldığı belirtilen devamlı mahiyetteki işyerinin, faaliyetine devam etmesinin ihale konusu işe bağlı olmaması, ihale konusu işten bağımsız olarak faaliyetini devam ettirmesi, dolayısıyla ihale konusu iş olmasaydı dahi mevcut olan veya olacak olan bir işyeri olması halinde, devamlı mahiyette bir işyerinin varlığı kabul edilecektir. **Örnek 1-** (A) Limited Şirketinin 'metal kapı ve pencere imalatı ve montajı' faaliyet konusu ile Kurumda tescilli olan ve sigortalı bildiriminde bulunulan bir işyeri mevcut iken, (B) kamu kurumunun yapmış olduğu 'kapı ve pencerelerin yenilenmesi' ihalesine iştirak ederek ihale konusu işi üstlendiği varsayıldığında, (A) Limited Şirketinin ihale konusu işi yaptığı işyerinin, ihale konusu işten dolayı mevcut olan bir işyeri olmaması nedeniyle devamlı mahiyetteki bir işyerinin varlığının kabulü gerekecektir. Devamlı mahiyetteki işyerinin işkolu kodunun yapılan ihale konusu iş ile uyumlu olmaması halinde, öncelikle devamlı mahiyetteki işyerinin faaliyet konusunun tespiti yönüne gidilecektir. Yapılan tespit sonucunda, devamlı mahiyetteki işyerinde ihale suretiyle yapılan işin konusunda bir faaliyet yapıldığının anlaşılması halinde, Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim Tarifesindeki hükümler dikkate alınarak gerekmesi halinde devamlı mahiyetteki işyerinin işkolu kodu 5510 sayılı Kanunun 83. ve 84. maddelerine göre değiştirilerek ve ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığının tespiti için bu Genelgede belirtilen usul ve esas çerçevesinde işlem yapılacaktır. Diğer taraftan, devamlı mahiyetteki işyerinin faaliyet konusunun imalat işleri olduğu durumlarda, idareye karşı üstlenilen işin, imalatın yanı sıra, montaj, döşeme, takılma gibi işleri de içermesi halinde, bu hususun, Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim Tarifesine göre daha yüksek bir prim oranını gerektirmemesi kaydıyla, ayrıca montaj, döşeme, takılma gibi durumlar dikkate alınmaksızın işlem yapılacaktır. **Örnek 2-** İhale suretiyle yapılan işin konusunun 'parke döşemesi' işi olduğu, ancak söz konusu işin

Kurumda '1622-Birleştirilmiş parke yer dőřemelerinin imalatı' işkolu kodunda tescil edilmiş bulunan devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığının beyan edildiği varsayıldığında, parke döşemesi işinin tehlike sınıfı ile parke imalatı işinin tehlike sınıfının aynı (her iki işin de V tehlike sınıfında tasnif edilmiş) olduğu dikkate alınarak, bahse konu işyerinin işkolu kodunun tespitine başvurulmayacaktır. **Örnek 3-** İhale suretiyle yapılan işin konusunun 'kartonpiyer dőřenmesi' işi olduğu ancak söz konusu işin Kurumda "2361-İnşaat amaçlı alçı ürünlerinin imalatı" işkolu kodunda tescil edilmiş bulunan devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığının beyan edildiği varsayıldığında, kartonpiyer dőřenmesi işinin '4333-Yer ve duvar kaplama' işkolu kodunda ve V tehlike sınıfında, 'inşaat amaçlı alçı ürünlerinin imalatı' işkolu kodunun ise IV tehlike sınıfında tasnif edilmiş olması nedeniyle bahse konu işyerinin işkolu kodunun tespiti yönüne gidilecektir. **4.2- İhale konusu işte çalışacak kişi/gün sayısının belli olduğu işler** İhale sözleşme veya şartnamesinde ihale konusu işte çalışacak kişi/gün sayısının belli olması veya idarece ihale konusu işte kimlerin çalıştığının ismen Kuruma bildirildiği hallerde, ihale konusu işte çalıştırılması gereken kişi/gün sayısı kadar Kuruma bildirim yapıldığının veya idarece ihale konusu işte çalıştırıldığı bildirilen kişilerin sigortalılıklarının sağlandığının anlaşılması halinde, ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılp yapılmadığının tespiti için ayrıca denetim elemanı incelemesine gidilmeyecek, işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin olarak Kuruma borcunun da bulunmaması halinde ilişkisizlik belgesi verilecektir. İhale konusu işin başlayıp bittiği tarihler arasında Kuruma ihale sözleşmesindeki/şartnamesindeki işçi sayısının altında bir bildirim yapılmış ise, idare ile temasa geçilerek eksik bildirimlerin nedenleri ile Kurumumuza verilmiş olan prim belgelerinin idareye de verilmiş olup olmadığı, verilmiş ise bu belgelerde kayıtlı sigortalıların dışında başka sigortalı çalıştırılıp çalıştırılmadığı sorulacaktır. İdareden alınan yazılarda, belgelerde kayıtlı

sigortalıların dışında sigortalı çalıştırıldığıının bildirilmesi halinde, hizmetleri ve kazançları Kuruma bildirilmediği anlaşılan kişilerle ilgili aylık prim ve hizmet belgelerinin verilmesi işverenlerden bir ay süreli bir tebligatla istenilecektir. İdarelerce düzenlenen yazılarda;

4.2.1- Sigortalı sayısının yanı sıra sigortalıların kimlik bilgilerine de yer verilmiş olması halinde, işverenlerce bu bilgilere uygun düzenlenen aylık prim ve hizmet belgeleri bir aylık süre içinde Kuruma verilmiş ise bahse konu prim belgeleri işleme konulacaktır. İşverenlerce bir aylık süre içinde aylık prim ve hizmet belgeleri Kuruma verilmemiş ise, bahse konu prim belgeleri sigorta primleri servisi tarafından, idarece bildirilen prime esas kazanç tutarı üzerinden; idarece prime esas kazanç tutarı bildirilmemiş ise, sigorta primine esas kazanç alt sınırı üzerinden re'sen düzenlenerek işleme konulacaktır. **4.2.2-** Sigortalı sayısı belirtilmiş, buna karşın sigortalıların kimlik bilgilerine yer verilmemiş ise, sigorta primleri servisi tarafından idarece bildirilen prime esas kazanç tutarı üzerinden; idarece prime esas kazanç tutarı bildirilmemiş ise, sigorta primine esas kazanç alt sınırı üzerinden asıl/ek prim tahakkuk belgesi düzenlenerek işleme alınacak ve tahakkuk eden primlerin bir aylık süre içinde ödenmesi işverenlere bildirilecektir. İdareden alınan bilgi ve belgelerden sigortalıların hizmetlerinin veya kazançlarının Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiğinin anlaşılması nedeniyle, asıl veya ek aylık prim ve hizmet belgesi ya da prim tahakkuk belgesi düzenlenen her bir ay için, 5510 sayılı Kanunun 102. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (4) numaralı alt bendi uyarınca; belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı ve işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanacaktır. Diğer taraftan, idarelerce düzenlenen yazılarda sigortalıların kimlik bilgilerine de yer verilmiş olması halinde, bu sigortalıların sigortalı işe giriş ve işten ayrılış bildirgeleri yönlerinden de gerekli kontroller yapılarak, 5510 sayılı Kanunun 102. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin durumuna uygun alt bendi ile

aynı fıkranın (j) bendi uyarınca idari para cezası uygulanacaktır. İşlemlerin bu şekilde yapılmasının ardından, tahakkuk eden primlerinin ve idari para cezalarının tahsilinden sonra ilişiksizlik belgesi verilecektir. İhaleli işin konusunun temizlik veya güvenlik hizmetlerine ilişkin olması halinde, bu işlerin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılması düşünülemeyeceğinden, belirtilen nitelikteki ihale konusu işler için geçici mahiyette işyeri dosyası tescil ettirilmesi gerekmektedir. **4.3- İhale konusu işte çalışacak kişi/gün sayısının belli olmadığı işler** İhale sözleşme veya şartnamesinde ihale konusu işte çalışacak kişi/gün sayısının belli olmaması ve idarece de ihale konusu işte kimlerin çalıştırıldığının ismen Kuruma bildirilememesi halinde; ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığı hususunda, ihale konusu işin yapıldığı süre zarfında devamlı mahiyetteki işyerinden Kuruma bildirilmiş olan sigorta primine esas kazanç tutarının, bildirilmesi gereken sigorta primine esas kazanç tutarının altında olup olmadığı geçici mahiyetteki işyeri dosyalarındaki araştırma işleminde olduğu gibi araştırılacak, bu şekilde yapılacak araştırma işlemi sonucunda, ihale konusu işin yapıldığı dönemde Kuruma yeterli işçilik bildiriminde bulunulduğunun anlaşılması halinde, denetim elemanı incelemesine gönderilmeksizin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin borcunun da bulunmaması halinde işverene ilişiksizlik belgesi verilecektir. **Örnek 1-** İstihkak tutarı 150.000 TL olan bir iş dolayısıyla, Kuruma bildirilmesi gereken prime esas kazanç tutarının 13.500 TL olduğunun araştırma işlemi sonucu hesaplanmasına karşın ihale konusu işin yapıldığı dönemde Kuruma bildirilen prime esas kazanç tutarının 14.000 TL olduğu varsayıldığında, ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığı hususunda denetim elemanı incelemesine gönderilmeksizin, ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin borcunun da bulunmaması halinde işverene ilişiksizlik belgesi verilecektir. Diğer taraftan, devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile faaliyet dönemleri kısmen de olsa çakışacak

şekilde birden fazla ihale konusu işin yapılmış olması halinde, ihale konusu bir iş için dikkate alınmış olan işçilik, diğer ihale konusu işler için dikkate alınmayacaktır.

Örnek 2- Devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile, – İstihkak tutarı 100.000 TL olan (A) ihale konusu işinin 01.05.2010 ila 21.06.2010 tarihleri, – İstihkak tutarı 90.000 TL olan (B) ihale konusu işinin 09.06.2010 ila 28.07.2010 tarihleri, – İstihkak tutarı 120.000 TL olan (C) ihale konusu işinin 18.06.2010 ila 11.08.2010 tarihleri, arasında yapıldığı, söz konusu işlerin asgari işçilik oranlarının %12 olduğu, ay içerisinde eksik çalışması olmayan 8 sigortalıdan dolayı; 2010/Mayıs ayı için 10.000 TL, 2010/Haziran ayı için 10.000 TL, 2010/Temmuz ayı için 11.000 TL, 2010/Ağustos ayı için 11.000 TL, Kuruma prime esas kazanç bildiriminde bulunulduğu ve işverenin, (A) ihale konusu işinden dolayı ilişiksizlik belgesi verilmesini talep ettiği, (B) ve (C) ihale konusu işlerinden dolayı henüz ilişiksizlik belgesi istemediği varsayıldığında; (A) ihale konusu işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik miktarı, [(A) İhale konusu işinin istihkak tutarı X Asgari işçilik oranı (%25 eksiği) = Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarı] şeklinde hesaplanacaktır. Buna göre, (A) ihale konusu işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken işçilik miktarı; $100.000 \times \%9$ (%12'nin %25 eksiği) = 9.000 TL olacaktır. Söz konusu tutar, (A) ihale konusu işin yapıldığı 01.05.2010 ila 21.06.2010 tarihleri arasında Kuruma bildirilen, 01.05.2010-31.05.2010 dönemi için [2010/Mayıs ayının tamamında ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden] = 10.000 TL 01.06.2010-21.06.2010 tarihleri arasında [2010/Haziran ayında 21 gün ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden $(10.000 / 30 \times 21)$] = 6.999,93 TL olmak üzere toplam 10.000 TL + 6.999,93 TL = 16.999,93 TL sigorta primine esas kazanç tutarı ile karşılaştırılacaktır. (A) İhale konusu işinin yapıldığı dönemde Kuruma bildirilen sigorta primine esas kazanç tutarı (16.999,93 TL), Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarından (9.000 TL) fazla olduğundan, (A) ihale konusu işinin devamlı işyeri sigortalıları ile yapıлып

yapılmadığı hususunda incelemeye sevk edilmeksizin, işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin olarak Kuruma borcunun da bulunmaması halinde ilişkisizlik belgesi verilecektir. – İşverenin (A) ihale konusu işinden dolayı ilişiksizlik belgesini aldıktan sonra (B) ihale konusu işinden dolayı ilişiksizlik belgesinin verilmesini talep ettiği ve (C) ihale konusu işinden dolayı henüz ilişiksizlik belgesi istemediği varsayıldığında, (B) ihale konusu işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik miktarı; $90.000 \times \%9$ (%12'nin %25 eksiği) = 8.100 TL olacaktır. Söz konusu tutar, (B) ihale konusu işinin yapıldığı 09.06.2010 ila 28.07.2010 tarihleri arasında Kuruma bildirilen; 09.06.2010-30.06.2010 tarihleri arasında [2010/Haziran ayında 22 gün ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden $(10.000 / 30 \times 22)$] = 7.333,26 TL 01.07.2010-28.07.2010 tarihleri arasında [2010/Temmuz ayında 28 gün ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden $(11.000 / 30 \times 28)$] = 10.266,76 TL olmak üzere toplam 7.333,26 TL + 10.266,76 TL = 17.600,02 TL ile karşılaştırılması gerekmekle birlikte, 09.06.2010 ila 21.06.2010 tarihleri arasında (A) ihale konusu işi ile (B) ihale konusu işi birlikte yapıldığından ve (A) ihale konusu işi ile ilgili olarak yeterli işçiliğin bildirilip bildirilmediği araştırılarak işverene ilişiksizlik belgesi verildiğinden, belirtilen tarihler arasındaki işçiliğin mükerrer olarak dikkate alınmaması için söz konusu dönemde (A) ihale konusu işi için dikkate alınmış olan işçilik tutarının düşülmesi gerekmektedir. Buna ilişkin hesaplama; [(A) ihale konusu işi için Kuruma bildirilmesi gereken işçilik tutarı] / [(A) ihale konusu işinin faaliyet süresi] X [çakışan gün sayısı] = Düşülecek tutar, şeklinde yapılacaktır. Buna göre; $9.000 / 51 \times 12 = 2.117,64$ TL işçilik tutarının, 17.600,02 TL'den düşülmesi gerekmektedir. Bu durumda, (B) ihale konusu işinin yapıldığı dönemde Kuruma bildirilmiş olan işçiliğin; $17.600,02 - 2.117,64 = 15.482,38$ TL'si dikkate alınacak olup, bu tutar (B) ihale konusu işi için Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarından (8.100 TL) fazla olduğundan, (B) ihale konusu işinin devamlı işyeri

sigortalıları ile yapıp yapılmadığı hususunda incelemeye sevk edilmeksizin, işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin olarak Kuruma borcunun da bulunmaması halinde ilişkisizlik belgesi verilecektir. – İşverenin (A) ve (B) ihale konusu işinden dolayı ilişiksizlik belgesini aldıktan sonra (C) ihale konusu işinden dolayı ilişiksizlik belgesi verilmesini talep ettiği varsayıldığında, (C) ihale konusu işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik miktarı; $120.000 \times \%9$ (%12'nin %25 eksiği) = 10.800 TL olacaktır. Söz konusu tutarın, (C) ihale konusu işinin yapıldığı 18.06.2010 ila 11.08.2010 tarihleri arasında Kuruma bildirilen; 18.06.2010-30.06.2010 tarihleri arasında [2010/Haziran ayında 13 gün ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden $(10.000 / 30 \times 13)$] = 4.333,29 TL 01.07.2010-31.07.2010 dönemi için [2010/Temmuz ayının tamamında ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden] = 11.000 TL 01.08.2010-11.08.2010 tarihleri arasında [2010/Ağustos ayında 11 gün ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden $(11.000 / 30 \times 11)$] = 4.033,37 TL olmak üzere toplam 4.333,29 TL + 11.000,00 TL + 4.033,37 TL = 19.366,66 TL ile karşılaştırılması gerekmele birlikte, 18.06.2010 ila 21.06.2010 tarihleri arasında (A) ihale konusu işi, 18.06.2010-28.07.2010 tarihleri arasında (B) ihale konusu işi, (C) ihale konusu işi ile birlikte yapılmış olduğundan, belirtilen sürelerde Kuruma bildirilmiş olan işçiliğin mükerrer olarak dikkate alınmaması için bu dönemlere ilişkin olarak ilişiksizlik belgesi verilmiş olan ihale konusu işlerden dolayı dikkate alınmış olan işçilik tutarlarının düşülmesi gerekmektedir. (A) ihale konusu işinden dolayı düşülecek tutar; (A) işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken işçilik tutarı (9.000) / İşin faaliyet süresi (51 gün) X Çakışan gün sayısı (4 gün) = Düşülecek tutar (705,88 TL), (B) ihale konusu işinden dolayı düşülecek tutar; (B) işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken işçilik tutarı (8.100) / İşin faaliyet süresi (50 gün) X Çakışan gün sayısı (41 gün) = Düşülecek tutar (6.642,00 TL), şeklinde hesaplanacaktır. Buna göre; 705,88 TL + 6.642 TL = 7.347,88 TL işçilik tutarının,

19.366,95 TL'den düşölmesi gerekmektedir. Bu durumda, (C) ihale konusu işinin yapıldığı dönemde Kuruma bildirilmiş olan işçiliğın; $19.366,95 \text{ TL} - 7.347,88 \text{ TL} = 12.019,07 \text{ TL}$ 'si dikkate alınacak olup, bu tutar (C) ihale konusu işi için Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarından (10.800 TL) fazla olduğundan, (C) ihale konusu işinin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıлып yapılmadığı hususunda incelemeye sevk edilmeksizin, işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin olarak Kuruma borcunun da bulunmaması halinde ilişkisizlik belgesi verilecektir. Diğer taraftan, devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile faaliyet dönemleri kısmen çakışacak şekilde birden fazla ihale konusu işin yapıldığı durumlarda, ihale konusu işlerin birden fazlası için aynı anda ilişiksizlik belgesi talebinde bulunulması halinde de, yukarıda belirtildiğı şekilde, bir ihale konusu iş için devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıлып yapılmadığı konusunda incelemeye sevk edilmesi gerekıp gerekmediğine karar verildikten sonra, diğer ihale konusu işe geçilmek suretiyle işlem yapılacaktır. İhale konusu işten dolayı 30 günden az faaliyet yürütölen aylarda, söz konusu ayda eksik çalışması olan sigortalıların prime esas kazançlarının ihale konusu işin yapıldığı süreye isabet eden kısmı kadarı dikkate alınacaktır. Yapılan araştırma işlemi sonucunda, ihale konusu işin yapıldığı süre zarfında Kuruma bildirilmiş sigorta primine esas kazanç tutarının, bildirilmesi gereken sigorta primine esas kazanç tutarının altında olduğunun tespit edilmesi halinde **ön inceleme değerlendirme belgesi düzenlenerek işverence bildirilmesi gereken SPEK tutarından daha düşük matrah bildiriminde bulunmuş ise aradaki farkın bir ay içinde ödenmesi için işverene tebliğ edilir. Belirtilen sürede ödenmesi kaydıyla ilişiksizlik belgesi verilecek, ödenmemesi halinde ise ihale** konusu işin devamlı mahiyette işyeri sigortalıları ile yaptırılıp yaptırılmadığının tespiti amacıyla durum incelemeye sevk edilecektir. Ancak, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 106. maddesindeki diğer amme alacakları için belirtilen cüz'i miktardaki Kurum alacağı tutarını

aşmayan fark işçilikten kaynaklanan prim tutarı yönünden, yeterli işçilik bildiriminde bulunulmuş gibi değerlendirilerek incelemeye sevk edilmeden, işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin olarak Kuruma borcunun da bulunmaması halinde ilişiksizlik belgesi verilecektir. **4.4- Danışmanlık hizmet ihaleleri** İhaleli işin konusunun mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, her ölçekte imar planı, imar uygulama, ÇED raporu hazırlanması, plan, yazılım geliştirme, tasarım, teknik şartname hazırlanması, denetim ve kontrolörlük gibi teknik, mali, hukuki veya benzeri alanlarda hizmet alım işlerine yönelik olması halinde, devamlı işyeri dosyasından bildirimin bulunması ve işverenin ilgili dönemde Kuruma borcunun olmaması halinde ihbar veya şüphe uyandırıcı başka bir husus da olmadığı durumlarda ilişiksizlik belgesi verilerek, gerekirse inceleme yoluna sonradan gidilecektir. **4.5- Nakliye işleri ile personel/öğrenci taşıma işleri** İhaleli işin konusunun nakliye veya personel/öğrenci taşıma işi olması ve idarece ihale konusu işin sigortalı niteliğinde bir kişi çalıştırılmaksızın bizzat yükleniciler tarafından yapıldığının bildirilmesi durumunda Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olduklarının anlaşılması halinde ilişiksizlik belgesi verilecektir. Belirtilen türdeki bir işin tümüyle yükleniciler tarafından yapılmayıp, kısmen sigortalı çalıştırılmak suretiyle yapıldığının bildirilmesi halinde, Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olup olmadıkları ile sigortalı olması gerekenlerin Kurumumuza bildirildiğinin anlaşılması durumunda ilişiksizlik belgesi verilecektir. İhale sözleşmesindeki/şartnamesindeki işçi sayısının altında bir bildirim yapılmış ise bu Genelgenin (4.2) nolu bölümünde belirtilen açıklamalar çerçevesinde işlem yapılacaktır. **4.6- Piyasadan hazır halde alınıp satılan malın teslim işleri** Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hak edişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmeliğin 4. maddesinde, "Piyasadan hazır halde alınıp satılan mal" kavramı, "Projelendirme veya münhasıran bir talep üzerine üretimi

yapılmayan malları ifade eder.” şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanıma göre, mal teslim işinin, piyasadan hazır halde alınıp satılan mal olarak değerlendirilebilmesi için, bu malın, işe özel olarak üretilmeyip piyasada standart olarak seri imalatı yapılan bir mal olması, ayrıca projelendirilmemiş, işe göre şekillendirilmemiş bir mal olması ve İdare için özel olarak imal edilmemiş bir mal olması gerekmektedir. Öte yandan, mal teslim işinin, mal temin ve teslimi ya da mal imal ve teslimi şeklinde olması piyasadan hazır halde alınıp satılan mal olma özelliğini değiştirmemektedir. **Örnek 1-** (A) kamu kurumunun seri olarak üretilmekte olan 100 adet klimayı ihale suretiyle (B) gerçek kişinin teslimi hususunda anlaşmaya vardığı varsayıldığında, seri üretimi yapılmakta olan bu klimalar ihale konusu işten önce tasarlanıp imal edilmekte olduğundan, dolayısıyla ayrıca projelendirme veya İdare için özel olarak imal edilmediğinden 100 adet klimanın temin işi, piyasadan hazır halde alınıp satılan mal kapsamında değerlendirilecektir. **Örnek 2-** (C) kamu kurumunca günlük 10.000 adet ekmeğin teslim işinin ihale suretiyle (D) Limited Şirketi’ne verildiği varsayıldığında, ekmeğin işe özel olarak üretilmeyip piyasada standart olarak seri imalatı yapılan bir mal olması nedeniyle, bahse konu işverenin ekmek teslim işini, kendisine ait fırın veya marketten ya da piyasadaki fırın veya marketlerden temin edip etmediği üzerinde durulmaksızın, söz konusu ekmek teslim işi, piyasadan hazır halde alınıp satılan bir mal olarak değerlendirilecektir. **5) İHALE KONUSU İŞLERİN KONSORSİYUM VE İŞ ORTAKLIĞI ŞEKLİNDE ÜSTLENİLMESİ** İhaleli işlerin zaman zaman konsorsiyumlarca üstlenildiği, işin belli bölümlerini yapan konsorsiyum üyesi firmalardan ayrı ayrı teminat alındığı ve her bir konsorsiyum üyesine, yaptıkları işler karşılığında ayrıca istihkak ödendiği, bu durumdaki firmaların tamamladıkları işler nedeniyle teminatlarını geri alabilmeleri için diğer firmaların işlerinin bitirilmesinin beklendiği, bazen işini bitiren yabancı firmaların ülkelerine döneceklerinden bahisle işlemlerinin sonuçlandırılmasını talep ettikleri, ancak işyeri dosyasının konsorsiyum adına açılmış olması, dolayısıyla ihale konusu işin tümünün bitirilmemesi

nedeniyle üstlendikleri işi bitiren ve borcu bulunmayan firmaların teminatlarını alamadıkları gözlemlenmektedir. Bilindiği gibi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 14. maddesi, 4964 sayılı Kanunun 10. maddesi ile yeniden düzenlenmiş olup, söz konusu madde metninde; ortak girişimlerin **iş ortaklığı ve konsorsiyumlardan** oluştuğu, iş ortaklığı üyelerinin; hak ve sorumluluklarıyla işin bütününe yapmak üzere, konsorsiyum üyelerinin ise, hak ve sorumluluklarını ayırarak işin kendi uzmanlık alanlarını yapmak üzere bir araya geldikleri; **iş ortaklığı anlaşma ve sözleşmesinde**, iş ortaklığını oluşturan gerçek veya tüzel kişilerin taahhüdün yerine getirilmesinde **müşterek ve müteselsilen sorumlu** oldukları; **konsorsiyum anlaşma ve sözleşmesinde ise**, gerçek veya tüzel kişilerin işin hangi kısmını taahhüt ettikleri ve taahhüdün yerine getirilmesinde koordinatör ortak aracılığıyla koordinasyonun sağlanacağı hiçbir tereddüte mahal vermeyecek şekilde vurgulanmıştır. 5510 sayılı Kanunun 90. maddesine göre ihale yoluyla yapılan işlerin konsorsiyum şeklinde üstlenilmesi hâlinde, konsorsiyumu oluşturan üstlenicilerin her birine müstakilen istihkak ödenmesi ve bu üstleniciler tarafından idareye ayrı ayrı teminat verilmiş olması kaydıyla üstlenicilerin her birine, verecekleri işyeri bildirgelerine istinaden Kurumca ayrı ayrı sicil numarası verilebilir. İhale konusu işin iş ortaklığı şeklinde üstlenilmesi durumunda ise, işyeri, iş ortaklığı adına ve tek işyeri sicil numarası verilerek tescil edilir. Buna göre, **5.1- 5510 sayılı Kanunun 90. maddesine göre ihale suretiyle yapılan işlerin ortak girişim modellerinden konsorsiyum şeklinde üstlenilmesi halinde**, konsorsiyumu oluşturan üstlenicilerin her birine **müstakilen istihkak ödenmesi ve bu üstleniciler tarafından idareye ayrı ayrı teminat verilmiş olması kaydıyla**, üstlenicilerin her birine verecekleri işyeri bildirgelerine istinaden Kurumca ayrı ayrı sicil numarası verilecektir. **5.2- İhale konusu işin iş ortaklığı şeklinde üstlenilmesi durumunda ise**, böyle bir ortak girişim için daha önce olduğu gibi her bir ortak adına ayrı ayrı değil, iş ortaklığı adına ve tek işyeri dosyası açılacaktır. **6) ÖZEL**

BİNA İNŞAATLARINDA İLİŞİKSİZLİK BELGESİ 6.1- Gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan özel nitelikteki inşaat işyerleri hakkında ünitece yapılacak araştırma; inşaat maliyetine Kurumca yayımlanan tebliğ ile belirlenen asgari işçilik oranının %25 eksiği uygulanmak suretiyle yapılır. **6.2-** Bina maliyeti, belediyeler, valilikler ve ruhsat vermeye yetkili diğer makamların vermiş olduğu inşaatın ruhsatnamesinde yazılı bulunan, ruhsatnamesi yoksa ünitece tespit edilecek yüzölçümü ile birim maliyet bedelinin çarpımı suretiyle bulunacak tutar üzerinden hesaplanır. **6.3-** Yapılacak hesaplamada Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca tespit edilerek Resmi Gazetede yayımlanan birim maliyet bedelleri esas alınır. Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca Tebliğ ile duyurulan birim maliyet bedelleri ayrıca genelge ile duyurulmayacaktır. **6.4-** İnşaatın niteliği dikkate alınarak, inşaatın ruhsatnamesi ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca tespit edilen listede kayıtlı yapının sınıfı ve/veya grubunun farklı olduğunun anlaşılması hâlinde, inşaatın yapı sınıfı veya grubu, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca mahallinde düzenlenen tespit tutanağına istinaden ünitece belirlenerek işlem yapılır. Ünitece bu şekilde tespit edilen yapı sınıfı veya grubuna yapılan itirazlar ise karara bağlanmak üzere Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Prim Tahsilat Daire Başkanlığına yazı ile intikal ettirilir. İnşaatın sınıfı veya grubunun, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yayımlanan listede daha alt bir yapı sınıfı veya grubunda tasnif edilmesi yönünde yapılan değişiklikler, araştırma veya inceleme işlemi sonucu tespit edilen borcun kesinleşmesine kadar dikkate alınır. **6.5-** Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca Resmi Gazetede yayımlanan Tebliğde belirtilmemiş olan inşaata ait birim maliyet bedeli, Tebliğde kayıtlı benzeri bir inşaatın birim maliyet bedeli üzerinden hesaplanabilir. **6.6-** Başladığı yıl içinde bitirilmiş olan inşaatın maliyetinin hesaplanmasında o yıl için tespit edilen, başladığı yıldan sonraki yıllarda bitirilmiş inşaatın maliyetinin hesabında ise bitirildiği yıldan önceki yıla ait birim maliyet bedeli esas alınır. Yapımına 2003 yılından önce

başlanılan ve 01.05.2004 tarihinden sonra bitirilen özel bina inşaatlarında binaların yaklaşık maliyeti 2004 yılından önceki yılların birim maliyetleri toplanarak yıl sayısına bölünmesi ile elde edilecek maliyet ile inşaatın bittiği yıldan önceki yıla ait birim maliyetle toplanarak ikiye bölünmesi suretiyle bulunacak ortalama maliyet tutarı esas alınarak hesaplama yapılacaktır. **6.7-** Araştırma, bina inşaatının bittiği tarihten sonra yapılır. Ancak, bu işlem, inşaatın el değiştirmesi, talep edilmesi halinde inşaatın biten kısmı ve benzeri hallerde, inşaat, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği ekinde yer alan **“İnşaatın İkmal Edilen Kısımının Bina Maliyetine Oranlarını Gösterir Cetvel”** de gösterilen durumlara uygun bulunduğu takdirde bu oranlar aynen, uymadığı takdirde ise, yapılmayan kısımlar yapılan kısımlara oranlanarak bulunacak maliyet esas alınmak suretiyle inşaatın herhangi bir safhasında da yapılabilir. **6.8-** Kurumca aksine bir tespit olmaması halinde; ruhsata tabi olmayan ve maliyet hesabı yapılamayan bina tadilat, tamirat, tesisat ve benzeri işler için Kuruma borcu olmaması, ihbar, şüphe veya şikâyetin bulunmaması halinde işyeri dosyasının tasfiye edilmesi; ihbar, şüphe veya şikâyet bulunması halinde ise Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurları marifetiyle incelemesi istenilerek düzenlenecek rapor sonucuna göre işlem yapılması gerekmektedir. **6.9-** Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işverenin emrinde çalışmaları dolayısıyla 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olanlar, sigortalılıkları sürerken çalıştıkları işyerine veya başka bir işyerine ortak ise sigortalılıkları kesintiye uğrayana kadar 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi olmayacaktır. **6.10-** 5510 sayılı Kanunun 86. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları uyarınca yapılacak işlemde, yani Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği Ek 10'da yer alan Sigortalıların Eksik Gün Bildirim Formu ile birlikte verilmesi gereken puantaj kayıtlarında işverenlerin veya sigortalıların isim/unvan ve imzalarının aranılması gerekmektedir. **6.11-** Özel bina inşaatının devamı sırasında işverenin vefat etmesi üzerine

işin varislerine intikal etmesi halinde; varislerin, mirası reddetmedikleri sürece intikal durumundan dolayı 5510 sayılı Kanunun 11. maddesi hükmüne istinaden işyeri bildirgesi düzenlemesi gerekmektedir. Bu durumda varislerin ölen işverenin prim borcundan dolayı sorumluluğu mevcut olduğundan, varisler adına yeniden işyeri dosyası açılması yoluna gidilmeyecek, varisler tarafından işyeri devir bildirgesi verilmesi suretiyle aynı işyeri dosyası üzerinden işlemlere devam edilecektir. **7) HİÇ TESCİL EDİLMEMİŞ VEYA TESCİL EDİLMİŞ OLMAKLA BİRLİKTE HİÇ BİLDİRİMDE BULUNULMAMASI**

7.1- Hiç tescil edilmemiş veya tescil edilmiş olmakla birlikte hiç işçilik bildiriminde bulunulmamış olan ihale konusu işler ile özel nitelikteki bina inşaatı işyerleri ile ilgili olarak Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespiti gerekmekte ise de, gerek işverenlerin gecikmeden kaynaklanacak mağduriyetlerini önlemek gerekse gayri faal bu tür işyeri dosyalarının bir an evvel tasfiyesini sağlamak amacıyla, her halükarda işin 01.01.2004 tarihinden önce bitmiş olması kaydıyla, işverenlerin taahhütname vererek hesaplanacak tutarı gecikme zammı ile birlikte ödemeleri halinde, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına inceleme yaptırılmaksızın ilişiksizlik belgesi verilecektir. **7.2-** Yapıldığı Kurumca sonradan tespit edilen ticari, turistik, dinlenme amaçlı ve anahtar teslimi olmaksızın, defter tutma yükümlülüğü olmayan tescilsiz veya tescilli olmakla birlikte hiç işçilik bildiriminde bulunmayan, bittiği yılı takip eden yılbaşından itibaren bittiğinin tespiti; 2008 ve önceki yıllar için 5 yıllık süreyi, 2009 yılı için 6 yıllık süreyi, 2010 yılı için 7 yıllık süreyi, 2011 yılı için 8 yıllık süreyi, 2012 yılı için 9 yıllık süreyi, 2013 ve sonraki yıllar için 10 yıllık süreyi aşan ve 300 m2'ye kadar olan inşaat işyerleri için ünite tarafından yapılacak ön inceleme ve değerlendirme sonucunda bulunan işçilik matrahı son ayına mal edilerek tahsil edilir. İhbar, şikayet ve şüpheli durum olmaması halinde ilişiksizlik belgesi verilir. **İŞİN BAŞLAMA VE BİTİŞ TARİHLERİNİN TESPİTİ** **8.1- Özel bina inşaatlarında işin başlama**

ve bitiş tarihlerinin tespiti Gerektiğinde, inşaatın başladığı ve bitirildiği tarihin işverence resmî makamlardan alınacak belgelerle kanıtlanması istenebilir. İnşaatın başladığı ve bittiği tarihin resmî belge ile kanıtlanamaması, aksine bir tespit olmadıkça, yapı ruhsat tarihi inşaatın başladığı tarih, inşaatın bitiş tarihi ise işverence Kuruma yapılan başvuruda dilekçe tarihi beyan edilen tarihten itibaren bir ay içerisinde ise beyan edilen tarih, değilse dilekçenin Kuruma intikal ettirildiği tarih olarak kabul edilir. Söz konusu tarihlere işverenlerce itiraz edilmesi durumunda inşaatın başlama ve bitiş tarihleri ile ilgili Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılacak tespit sonucuna göre işlem yapılacaktır. **8.2- İhale konusu işlerde işin başlama ve bitiş tarihlerinin tespiti**

Fiilen işin başlangıç ve bitiş tarihlerinin, işverence ihale makamlarından alınacak belgelerle kanıtlanması istenebilir. Bu tarihlerin resmî belge ile kanıtlanamaması hâlinde, aksine bir tespit olmaması durumunda yüklenici tarafından Kuruma müracaat tarihi işin başlama tarihi olarak kabul edilir. İşverence Kuruma yapılan başvuruda dilekçe tarihi beyan edilen tarihten itibaren bir ay içerisinde ise beyan edilen tarih, değilse dilekçenin Kuruma verildiği tarih işin bitiş tarihi olarak kabul edilir. **9)**

ARAŞTIRMA VE RE'SEN YAPILACAK İŞLEMLERDE ORTAK HÜKÜMLER 9.1-

Araştırma yapılırken, ihale konusu işlerde kesin kabulün ya da geçici kabulün noksansız yapıldığı, özel nitelikteki inşaat işyerlerinde de inşaatın bitirildiği tarihe kadar Kuruma bildirilmiş olan işçilik miktarı dikkate alınır. İşin başlangıç tarihinden önce ve bitim tarihinden sonra yapılan bildirimler ile teknik personel niteliğinde olmayan bayan sigortalılar adına inşaat işyerlerinden Kuruma bildirilmiş olan sigorta primine esas kazanç tutarları ile gün sayıları araştırma işleminde dikkate alınmaz. Ancak, aksine tespit yoksa iptali de yapılmaz. **9.2- İhale konusu işlerde idarece (ihale makamınca) müteahhide kısmen malzeme verilmesi veya akreditif bedeli ödenmesi halinde, bu durum asgari işçilik oranını değiştirebileceğinden, asgari işçilik oranı Tebliğ eki listede olsa bile konu, gerekli belgelerle (imalat ve birim**

fiyatlarını gösterir son hakediş raporu, iş bitirme belgesi, fatura, ibraz edilebiliyorsa sözleşme, idarece verilen malzemenin miktarı ve bedelini gösterir belge, fiyat analizleri zaptı vb.) söz konusu belgelerin her bir sayfası mutlaka ihale makamınca onaylanmış veya aslının ünitelerimizce görülmesini müteakip ilgili belge üzerine “aslı görülmüştür” şeklinde şerh düşölüp, yetkililerce imzalandıktan sonra asgari işçilik oranının tespiti amacıyla Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Prim Tahsilat Daire Başkanlığına intikal ettirilecektir. **9.3-** Ünitece ihale konusu işlerde yapılan araştırma sonucunda tespit edilen ve Kuruma bildirilmediği anlaşılan asgari işçilik miktarı üzerinden, gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişiliği haiz olmayan kurum ve kuruluşlarca yapılan özel nitelikteki inşaat işyerlerinde ise hesaplanan prim tutarı, aksine bir tespit olmaması hâlinde, faaliyet süresinin son ayına mal edilerek tahakkuk ettirilmek suretiyle gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte ödenmek üzere işverene tebliğ olunur. İşverence borcun tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödeneceğinin ve daha sonra Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca inceleme yapılması istenilmeyeceğinin bir dilekçe ile bildirilmesi hâlinde, borç kesinleşir ve işlemler sonuçlandırılır. **9.4-**

Ünitece hesaplanan borcun yapılan tebligata rağmen ödenmeyeceğinin bildirilmesi veya tebligatta belirtilen sürede bildirimde bulunulmaması durumunda, Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca inceleme yapılır. **9.5-**

Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca inceleme yapılmasına başlandıktan sonra inceleme sonucuna göre işlem yapılır. Ancak, denetim ve kontrole başlanmakla birlikte, işverenin borcunu ödeyeceğine ilişkin üniteye yazılı olarak başvurusu halinde inceleme durdurulur. En geç 15 gün içinde borcun ödendiğine ilişkin yazının Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarına ulaşması üzerine, kontrol ve inceleme işleminden vazgeçilmiş sayılır ve yasal kayıt ve belgeleri işverene iade edilir. İşverenin borcu ödememesi durumunda ise incelemeye devam edilir. **9.6-**

İşyerleri hakkında ünitece araştırma yapılmış olması,

gerektiğinde Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespiti hususunda inceleme yapılmasına engel oluşturmaz. Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca sonradan inceleme yapılması durumunda, daha önce ödenmiş prim ile varsa gecikme cezası ve gecikme zammı tutarı, işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarı üzerinden hesaplanan ve Kuruma ödenmediği anlaşılan prim ile varsa gecikme cezası ve gecikme zammından mahsup edilir. **9.7-**

Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca yapılan incelemede işin yürütümü için gerekli olduğu saptanan asgari işçilik miktarının Kuruma bildirilmediğinin veya eksik bildirildiğinin tespiti hâlinde, bildirilmeyen tutar, hangi aylara ait olduğu hususunda bir tespit varsa o aylara; tespit yoksa faaliyette bulunulan son aya mal edilir ve 5510 sayılı Kanunun 102. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile (e) bendinin (4) numaralı alt bendi de dikkate alınarak gerekli işlem yapılır. **9.8- İşyerlerinde; 9.8.1- Fiilen veya işyeri kayıtlarından tespit edilecek her türlü bilgiden ya da kamu idareleri ile 5411 sayılı Kanun kapsamındaki kuruluşlar tarafından düzenlenen belge veya bilgilerden, çalıştığı tespit edildiği hâlde bu çalışmaları Kuruma bildirilmeyen veya eksik bildirilen, 9.8.2- Ay içinde bazı işgünlerinde çalıştırılmadığına veya eksik ücret ödendiğine dair belgeleri Kuruma verilmeyen veya verilen bu belgeler Kurumca geçerli sayılmayan sigortalılar ile ilgili olarak düzenlenmesi gereken, sigortalı işe giriş bildirgesi ve aylık prim ve hizmet belgesi ünitece yapılacak bir ay süreli tebligat ile ilgili işveren veya alt işverenden istenir. Söz konusu belgeler, yapılan tebligata rağmen verilmediği takdirde ünitece re'sen düzenlenir. 9.9- Valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından yapı (inşaat) ruhsatlarının birer nüshası veya tasdikli fotokopisinin ya da ruhsattaki bilgileri gösteren listelerin ünitelerimize düzenli olarak gönderilip gönderilmediği hususu her ay kontrol edilecektir. 9.10- Yapı (inşaat) ruhsatlarının ünitelerimize intikali üzerine, öncelikle ruhsatta belirtilen inşaatın**

Kurumumuzda tescilli olup olmadığı araştırılacak, söz konusu inşaat işyeri tescilli değilse, bu durumda inşaata başlanılmış olup olmadığının bildirilmesi, başlanılmış ise 5510 sayılı Kanunun 11. maddesi uyarınca işyeri bildirgesi verilmesi gerektiği iadeli taahhütlü bir yazı ile yapı (inşaat) sahibine bildirilecek ve sonucuna göre işlem yapılacaktır. **9.11-** 5510 sayılı Kanunun 90. maddesine, ihale konusu işle ilgili işverenin, Kuruma prim ve gecikme zammı borcu bulunmadığına dair ilişiksizlik belgesi ibraz edilmedikçe, işverene ait kesin teminatın iade edilmeyeceği öngörülmüştür. Bu hükme göre, ihale konusu iş ile ilgili teminatın iade edilebilmesi ve özel bina inşaatı işyerlerinden dolayı yapı kullanma izin belgesi alınabilmesi için münhasıran bu işyerleri ile ilgili olarak işverenlerin Kurumumuza borçlarının bulunmaması gerekmektedir. **9.12-** 5510 sayılı Kanunun 90. maddesinin dördüncü fıkrasına göre, özel nitelikteki bina inşaatları ile ilgili olarak yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce, ilgililerden bu bina inşaatı işyerinden dolayı Kuruma borçlarının olmadığına dair Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi zorunludur. Bu nitelikteki işyerlerinden dolayı yapı sahiplerince Kurumumuza borçlarının bulunmadığına dair bir belgenin verilmesinin istenilmesi halinde, yalnızca bu bina inşaatı işyerinden dolayı Kurumumuza sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi, idari para cezası, Kuruma yeterli işçiliğin bildirilmemiş olması nedeniyle işin 01.05.2004 tarihinden önce veya sonra bitmiş olup olmadığı üzerinde durulmaksızın Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurunun raporuna istinaden ünitelerimizce tahakkuk ettirilmiş olan prim borcu (idari aşamada kesinleşmemiş olsa bile), eğitime katkı payı, özel işlem vergisi, damga vergisi, tasarrufa teşvik kesintisi ve katkı tutarı, konut edindirme yardımı ve bunlara ilişkin gecikme zammı ve faiz borçlarının olup olmadığına bakılacak ve borçlarının bulunmaması kaydıyla kendilerine veya ihale makamlarına Kurumumuza borçlarının bulunmadığına dair verilecek ilişiksizlik belgesinin mutlaka **soğuk damgalı olmasına dikkat edilecektir.** Söz konusu işyerlerinden dolayı

ön inceleme, değerlendirme ve araştırma sonucunda Kurumumuza bildirilmediği anlaşılan fark işçilik üzerinden hesaplanarak işverene tebliğ edilen ve işverence ödenmesi kabul edilmeyen tutar ise borç kapsamına dahil edilmemekle birlikte, işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespiti amacıyla müfettişlik incelemesi istenilerek sonuçlanıncaya kadar işverene borcunun olmadığına dair yazı verilmeyecektir. Öte yandan, bu tür yazılara ihalelere girmek için kullanılamayacağına ve ibra anlamına gelmediğine dair şerh konulacaktır. İhale konusu işle ilgili kesin teminat, Kurumca düzenlenmiş soğuk damgalı ilişiksizlik belgesi işveren tarafından idareye ibraz edilmediği sürece iade edilmeyecektir. İlişiksizlik belgesinin düzenlenebilmesi için, işverenlerin, ihale konusu işle ilgili sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası, fark işçilik üzerinden hesaplanan prim, damga vergisi, eğitime katkı payı ve özel işlem vergisi ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ilerinden oluşan borçların bulunmaması gerekmektedir. İhale konusu işin, devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yaptırılmış olması halinde ise, işyerinin ihale konusu işin başlayıp bitirildiği sürelerdeki sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası, fark işçilik üzerinden hesaplanan prim, damga vergisi, eğitime katkı payı ve özel işlem vergisi ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ilerinden oluşan borçlarının bulunmaması icap etmektedir. İşveren tarafından, idareye, ihale konusu işle ilgili borcunun bulunmadığına dair ilişiksizlik belgesinin ibraz edilmemesi halinde, İdare, kesin teminatın mevzuatına göre kısmen veya tamamen iadesi imkanının başladığı tarihten itibaren onbeş gün içinde, işverenin Kuruma ihale konusu işten dolayı borcunun olup olmadığını sorarak, borcunun bulunmaması halinde ilişkisizlik belgesinin düzenlenmesini yazı ile isteyecektir. **9.13-** İhale konusu işin eksik kalan kısmının sonradan düzenlenen sözleşmeye istinaden işi devir alan tarafından yapılması ve üstlenilen bu kısım için ayrıca teminat alınması halinde, işin devrine idarece muvafakat edildiğine ilişkin yazılı sözleşmenin ibraz olunması

kaydıyla, bu nitelikteki sözleşmede, işin önceki kısımlarından dolayı işi devir alanın sorumluluğunun bulunduğu hususunda herhangi bir hükme yer verilip verilmediği üzerinde durulmaksızın, işi devir alan adına ayrıca işyeri dosyası açılarak eksik kalan kısımlar ile ilgili işlemler yeni dosyadan yürütülecektir. **9.14-** İhale konusu ve özel bina inşaatı işyerlerinde ünitece yapılan ön değerlendirme işlemi sonucunda hesaplanan fark işçilik tutarının yasal süresinde ödenmemesi halinde gecikme zammı ve gecikme faizi tahakkuk ettirilir. **9.15-** Kurum tarafından hazırlanarak Resmi Gazetede yayımlanan SGK Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Belirlenen Çeşitli İşkollarına Ait Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliğ'in eki listede asgari işçilik oranı bulunmayan işler ile idarece akreditif bedeli ödenmek ya da ihale bedeli dışında kısmen veya tamamen malzeme verilmek suretiyle yaptırılan işlere ait asgari işçilik oranları, Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca tespit edilecektir. Ayrıca, oranı belli olmayan işler hakkında üniteler veya meslek mensupları ya da Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılacak işlemlerde, listede benzer bir iş için belirlenmiş olan oran dikkate alınamayacağı gibi, daha önce Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca başka bir işyerinde yapılan benzer iş dolayısıyla belirlenmiş olan oran da dikkate alınamayacaktır. Diğer taraftan, Tebliğ eki asgari işçilik oranlarını gösterir listede, bazı işkollarının asgari işçilik oranları eski oranlara göre düşmüş, bazıları ise yükselmiş olduğundan, Tebliğin yayımlandığı tarihten önce başlayıp Tebliğin yayımlandığı tarihten sonra biten/bitecek olan işlerle ilgili olarak Kurumca yapılmış olan işlem kesinleşmemiş olmak kaydıyla, eski oranla yeni oran kıyaslanarak düşük olan orana göre işlem yapılacaktır. **9.16-** İhaleli işler ile özel bina inşaatı işyerleri işverenlerine, Kuruma prim borçlarının bulunmadığını gösteren ilişiksizlik belgesinin verilmesinde, 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanununa göre yetki verilmiş serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirler tarafından işyeri kayıtlarının incelenmesi

sonucunda Kuruma bildirildiği tespit edilen işçilik tutarlarının uygunluğu, Kurumun denetim yetkisi saklı kalmak kaydıyla, esas alınabilir. Usûl ve esasları Kurumca belirlenmiş hesaplama yöntemine uygun olarak serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirlerce düzenlenen rapor ile Kuruma yeterli işçilik bildirilmediği anlaşılan işyeri ve işverenlerinin, tespit edilen fark işçilik tutarı üzerinden hesaplanacak prim, gecikme cezası ve gecikme zammı tutarını 102. maddenin birinci fıkrasının (d) bendi ile (e) bendinin (4) numaralı alt bendi uyarınca verilecek idarî para cezaları ile birlikte ödemeleri kaydıyla ilişiksizlik belgesi verilebilir. Özel bina inşaatı işyerleri ile ilgili olarak serbest muhasebeci mali müşavirler ile yeminli mali müşavirler tarafından usulüne uygun olarak düzenlenerek Kurumumuza ibraz edilen raporlarda Kuruma yeterli işçilik bildirilmiş olduğunun belirtilerek, ilişiksizlik belgesinin düzenlemesi hususunda öneride bulunulması halinde, işverenin Kurumumuz kayıtlarına göre borcu da yoksa kendisine bu nitelikte bir belge verilecektir. 3568 sayılı Kanuna göre meslek mensubu sayılanların, ihaleli işler ile özel bina inşaatı işleri ile ilgili yazacakları raporlara ilişkin usul ve esaslar için Kurum tarafından hazırlanarak Resmi Gazetede yayımlanan Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler İle Yeminli Malî Müşavirlerce İşyeri Kayıtlarının İncelenmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınacaktır. **9.17-** Serbest bölge veya organize sanayi bölgesi müdürlüklerince düzenlenen yapı ruhsatnamelerinde kayıtlı inşaatın, ruhsatnamedeki yapı sınıf ve grupları ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan yapı yaklaşık birim maliyetlerini gösterir listede yer alan yapı sınıf ve gruplarının uyuşmadığı, bu bölgeler içinde farklı nitelikte ve özellikteki inşaatlar için tek ruhsat verildiği, özel bina inşaatları ile ilgili asgari işçilik uygulamasında Kurumca işlemlere esas alınan yapı sınıf ve grubuna işverenlerce itirazda bulunulduğu durumlarda; **9.17.1-** Serbest bölge veya organize sanayi bölgesinde, kullanım amaçları, nitelikleri ve özellikleri birbirinden farklı birden fazla yapı için tek ruhsat verilmiş (örneğin; sanayi tesisi,

idare binası, sığınak, hangar ve diğer yardımcı tesislerin aynı ruhsat içinde değerlendirilmiş) olması halinde, her bir yapının kullanım amacı, niteliği ve özellikleri dikkate alınarak, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan yapı yaklaşık birim maliyetlerini gösterir listeden belirlenecek yapı sınıf grupları esas alınarak her yapı için ayrı ayrı hesaplama yapılarak tek değerlendirme yapılacaktır. **9.17.2-**

Kullanım amaçları, nitelikleri ve özellikleri birbirinden farklı birden fazla yapı için tek ruhsat verildiği durumlarda, her yapının başlama ve bitiş tarihleri Genelgenin 8. bölümünde yapılan açıklamalara göre belirlenecektir. Resmi belgelerle kanıtlanması halinde ise yapıların başlama ve bitiş tarihlerinin tespitinde, bu belgelerdeki tarihler esas alınarak işlem yapılacaktır. **9.17.3-** Özel bina inşaatı işyerleri ile ilgili yapılacak asgari işçilik uygulamasında bina maliyetinin hesaplanması sırasında, yapının kullanım amacı, niteliği ve özellikleri dikkate alınarak, inşaatın ruhsatnamesi ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan yapı yaklaşık birim maliyetlerini gösterir listede kayıtlı yapının sınıf ve grubunun farklı olduğunun anlaşılması halinde, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan birim maliyet listesindeki yapı sınıfı ve grubu esas alınacaktır. Bu işleme karşı işverenlerce itiraz edilmesi durumunda; Öncelikle yapının kullanım amacı, niteliği ve özelliklerinin tespiti için konu Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına intikal ettirilecek ve anılan memurlarca düzenlenecek olan raporlardaki tespitlere istinaden, asgari işçilik uygulamasına ilişkin ön değerlendirme ya da araştırma işleminde esas alınması gereken yapı sınıf ve grubu, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan yapı yaklaşık birim maliyet listesinden ünitelerimizce belirlenecektir. Ünitelerimizce, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan tespitler sonucu belirlenmiş olan yapı sınıf ve grubuna da işverenlerce itiraz edilmesi halinde, bu defa itiraza konu inşaatın yapı sınıf ve grubunun Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan yapı yaklaşık birim maliyet listesinden belirlenmesi amacıyla,

konuya ilişkin gerekli bilgi ve belgeler (işverenin itiraz dilekçesi, rapor, ünite görüşü vs.) Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Prim Tahsilat Daire Başkanlığımıza gönderilecek ve ünitelerimizce de anılan Komisyonun görüşü doğrultusunda işlemler sonuçlandırılacaktır. **9.18-** Gerek ön değerlendirme gerekse araştırma işlemleri sırasında bazı inşaatların yapı ruhsatnamelerinde kayıtlı nitelikleri dikkate alındığında, ruhsatnamede kayıtlı yapı sınıf ve gruplarının Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan listede kayıtlı yapı sınıf ve gruplarından farklı olduğu veya doğalgazlı olarak inşa edilen yapıların hangi yapı sınıf ve grubunda değerlendirileceği ya da aynı yapı ruhsatında yer alan farklı mekanların ayrı ayrı mı, yoksa yalnızca bir yapı sınıf ve grubunda mı değerlendirileceği konusunda, yapılacak işlemlerde aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulacaktır; **9.18.1-** Dört kat üzerindeki (beş ve daha fazla katlı) konutlar bina yüksekliği 21.50 metreyi aşmamak kaydıyla, kalorifersiz olarak yapılmış olsalar dahi, bu yapılarda imar mevzuatına göre asansör yapılması zorunlu olduğundan **III. sınıf B grubunda**, bina yüksekliği 21.50 metreyi aşan asansörlü ve/veya kaloriferli apartman tipi konutlar ise, **IV. sınıf A grubunda** değerlendirilecektir. Kat sayısı beş ve üzerinde olup doğalgazlı olarak inşa edilen ve yüksekliği 21.50 metreyi aşmayan konutlar **III. sınıf B grubunda**, 21.50 metreyi aşan konutlar ise **IV. sınıf A grubunda** yer aldığından, doğalgazlı olarak inşa edilen bu nitelikteki konutların kaloriferli olarak yapılmış olup olmadığı hususunda tespit yapılmasına gerek bulunmamaktadır. **9.18.2-** Bina yüksekliği 21.50 metreyi aşmayan beş kat ve üzerindeki konutlarda, kod altında kalan bodrum katların iskana yönelik olarak inşa edilmiş olması ve bodrum kat veya katlarla birlikte kat sayısının beşin üzerinde olması halinde, kat sayısının tespitinde, iskana yönelik inşa edilen bodrum katlar da dikkate alınacaktır. Bu itibarla, bodrum kat veya katlarla birlikte kat sayısının beş kat ya da daha fazla olduğu ve yapı ruhsatında da **III. sınıf A grubunda** gösterilen konutlarda, bodrum katların iskana yönelik olarak inşa edilip edilmediği (kapıcı daireleri de dahil olmak üzere)

hususlu resmi bir yazı ile işverenlerden sorulacaktır.

9.18.2.1- İşverenlerce, bodrum kat veya katların iskana yönelik olarak inşa edildiğinin bir dilekçe ile beyan edilmesi halinde, bu nitelikteki konutlar **III. sınıf B grubunda,**

9.18.2.2- Bodrum katların iskana yönelik olarak inşa edilmediğinin beyan edilmesi halinde ise, durumun resmi kurum ve kuruluşlardan alınan resmi belge ile kanıtlanması istenilecek, resmi belge ile kanıtlanamaması durumunda, ünite görevli Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurları vasıtasıyla, bu katların iskana yönelik olarak inşa edilip edilmediği tespit edilecektir. Bu tespit sonucunda da bodrum kat veya katlarının, – İskana yönelik olarak inşa edildiğinin tespiti halinde **III. sınıf B grubu,** – İskana yönelik olarak inşa edilmediğinin tespiti halinde ise **III. sınıf A grubu,** birim metrekare maliyet bedelleri esas alınmak suretiyle işlem yapılacaktır.

9.18.3- Kalorifersiz olduğu halde asansörlü olan konut yapıları, kat sınırlamasına bakılmaksızın yüksekliği 21.50 metreyi aşmamak kaydıyla **III. sınıf B grubunda** değerlendirilecektir.

9.18.4- Doğalgazlı olarak inşa edildiği halde yapı ruhsatnamelerinde III. sınıf A grubunda gösterilen ve **kat sayısı dört ve altında olan** konutlarda, kalorifer tesisatının mevcut olup olmadığı bir yazı ile işverenlerden sorulacaktır. İşverenlerce,

9.18.4.1- Kalorifer tesisatı bulunduğu beyan edilmesi halinde **III. sınıf B grubunda,**

9.18.4.2- Kalorifer tesisatının mevcut olmadığının beyan edilmesi halinde ise, ünite görevli Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurları vasıtasıyla, kalorifer tesis edilip edilmediği tespit edilecektir. Bu tespit sonucunda da, – Kalorifer tesisatının yapılmış olduğunun anlaşılması halinde **III. sınıf B grubu,** – Kalorifer tesisatının yapılmamış olduğunun anlaşılması durumunda ise **III. sınıf A grubu,** birim metrekare maliyet bedelleri esas alınacaktır.

9.18.5- Yapının mimarlık hizmetlerine esas olan sınıf ve grubunu, bir blokta bulunan **farklı mekanları dikkate almaksızın** belirlenmektedir. Bu bakımdan, yapı ruhsatnamelerine göre farklı mekanlardan oluştuğu anlaşılan yapılar, bundan böyle yapılacak işlemlerde bir bütün olarak dikkate alınacak ve yalnızca bir yapı sınıf

ve grubunda değ erlendirilecektir. Yalnızca bir yapı sınıf ve grubunun belirlenmesi sırasında da inş aatın yapı ruhsatnamesinde kayıtlı nitelikleri ve yapının kullanım amacı dikkate alınacaktır. Örneğ in, kullanım amacı; mesken, dükkan ve depo, yapı sınıf ve grubu da; III-A, III-B ve I-B olarak belirtilmiş yapı ruhsatında, yapının esas alınacak sınıf ve grubunun belirlenebilmesi için yapının nitelikleri incelenecek olup, yapının kaloriferli veya asansörlü olarak inş a edilip edilmediğ ine veya kat sayısının beş veya üzerinde olup olmadığı na ya da doğ algazlı olarak inş a edilip edilmediğ i gibi kıstaslara bakılacaktır. Buna karş ın, birden fazla bloktan oluş an özel bina inş aatları için tek iş yeri dosyasının aç ılmış olması ve blokların niteliklerinin veya kat sayısının ya da yüksekliklerinin birbirinden farklı olması durumunda, ön değ erlendirme ve araştırma iş lemi, nitelikleri itibariyle yapı sınıf ve grupları farklı olan bloklar için ayrı ayrı yapılacaktır. **9.18.6-** Bazı binalar başlad ığı yıl içerisinde yayımlanan birim maliyet listesinde farklı yapı sınıf ve grubunda, bitirildiğ i yıl içerisinde yayımlanan birim maliyet listesinde farklı yapı sınıf ve grubunda yer aldığı ndan, bu nitelikteki yapılar için inş aata baş lanıldığı yılda yayımlanan yapı sınıf ve grubu esas alınarak bina maliyeti hesaplanacaktır. Örneğ in, otel ve moteller (1 ve 2 yıldızlı oteller, 2. sınıf moteller) 2004 Yılı Yapı Yaklaş ık Birim Maliyetleri Listesinde III. sınıf A grubunda yer aldığı halde, 2005 Yılı Yapı Yaklaş ık Birim Maliyetleri Listesinde III. sınıf B grubunda yer almaktadır. Diğ er taraftan, bina yüksekliğ i 21,50 metreyi aş an apartman tipi konutlar, 2005 yılından bu yana IV. sınıf A grubunda yer almaktadır. Buna göre, yapımına 2004 yılında baş lanılan ve yüksekliğ i 21,50 metreyi aş an kaloriferli bina inş aatı için III. sınıf B grubu, yapımına 2005 yılında baş lanılan ve yüksekliğ i 21,50 metreyi aş an apartman tipi konut için ise IV. sınıf A grubu birim metrekare maliyet bedelleri esas alınacaktır. Dolayısıyla, bina yüksekliğ i 21,50 metreyi aş an ve yapımına 2004 yılı ve öncesinde baş lanılan apartman tipi konutlar için ayrıca yapı sınıf ve grubu belirlenmediğ inden yapının niteliğ ine

bakılarak, yapımına 2005 ve sonrası yıllarda başlanılan apartman tipi konutlar için ise, birim maliyet listesinde yer alan yapı sınıf ve grubu esas alınmak suretiyle işlem yapılacaktır. İmar mevzuatında yapının inşaat alanının ışıklar hariç bodrum kat, asma kat ve çatı arasında yer alan mekanlar ve ortak alanlar dahil yapının inşa edilen tüm katlarının toplam alanı olarak tanımlandığı, bu nedenle uygulamada yapı yüksekliğinin; yol kotu altında kalan (+- 0.00 kotu altında kalan) kat veya katlar ile yol kotu üstünde kalan (+- 0.00 kotu üstünde kalan) katlarının toplamı olarak değerlendirilecektir. Özel nitelikteki bina inşaatları ile ilgili olarak Kuruma yeterli işçiliğin bildirilmiş olup olmadığına ilişkin yapılacak araştırma ve incelemeler sırasında yapının yol kotu altındaki veya üstündeki yüksekliği üzerinde durulmaksızın – 21,50 metreyi aşan apartman tipi konutlar, IV. Sınıf A grubunda, – 50,50 metreyi aşan yapılar ise V. Sınıf A grubunda değerlendirilecektir. **9.19- Biten bir binanın bağımsız bölümlerinin satın alınması:** İşverenlerden, biten bir binanın bağımsız bölümlerini satın alan bazı kişilerin, işveren konumunda olmamalarına karşılık satın aldıkları bölümler için yapı kullanma izin belgesi alabilmek amacıyla Kurumumuza başvurarak ilişiksizlik belgesi istemekte, ancak işveren konumunda olmamalarına ve işverenin Kuruma borçlu bulunmasına bağlı olarak, bunlara ilişiksizlik belgesi verilmediğinden bu kişilerin mağdur oldukları görülmektedir. Bu kişilerin mağdur olmaması ve ayrıca işverenlerin inşaat işyerlerinden dolayı Kurumumuza olan prim borçlarının kısmen de olsa tahsiline olanak sağlanması açısından, işverenlerden biten bir binanın bağımsız bölümlerini satın alanlara, bunu kanıtlamaları kaydıyla ve istekleri halinde, ilişiksizlik belgesi verilebilmesi uygun görülmüştür. Ancak, bunun için ödeme tarihine kadar hesaplanacak gecikme zamları ile birlikte hem prim borcunun, hem de (araştırma) sonucunda hesaplanan fark tutarın, satın alınan bağımsız bölüme düşen kısmının, ilişiksizlik belgesi isteyen kişilerce işveren nam ve hesabına ödenmiş olması gerekmektedir. Söz konusu tutarların satın alınan bağımsız bölümüne düşen kısmı ise, prim borcu için

ayrı, fark tutar için ayrı olmak üzere, bunlara ilişkin tutarların yapının tüm alanına bölünmesiyle çıkan rakamın bağımsız bölümün alanı ile çarpılması sonucu bulunacaktır. Öte yandan; **buna göre verilecek ilişiksizlik belgelerinde, belgenin tüm inşaatı kapsamadığı ve inşaatın hangi bölümü ve ne kadarlık kısmı için verildiği mutlaka belirtilmelidir.** Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmesi veya İnşaat Yapım Sözleşmesine istinaden tescilli yapılmış ancak tamamı ikmal edilmemiş inşaatın bağımsız bölümlerinden yer satın alanların, inşaatın yapılmayan kısımlarının tam tespitinin yapılmış olması kaydıyla, tescil edilen ilk dosyadan inşaatın yapılan kısım ile ilgili hesap edilecek prim borcu ile fark işçilik borçlarının hissesi oranında ve daha sonra adına tescil edilen inşaatın kalan kısımlarına ait prim ve fark prim borçlarının ödenmesi kaydıyla ilişiksizlik belgesi verilir. Tek yapı ruhsatı ile birden fazla blok inşaatı yapılması ve işverence talep edilmesi halinde bitirilen her bir blok için ayrı ön inceleme değerlendirme işlemi yapılabilir ve her bir blok için ayrı ilişiksizlik belgesi verilebilir. Bu durumda inşaatın tümünün bitirilmesi halinde ayrıca toplam metrekare üzerinden ön inceleme değerlendirme işlemi yapılmaz. Dolayısıyla daha önce bitirilen ve ilişiksizlik belgesi verilen inşaatların yüzölçümleri son değerlendirmede dikkate alınmaz. Tek yapı ruhsatı ile bir blok olarak yapılacak inşaatların bitirilen kısımları için ayrı ayrı ilişiksizlik belgesi istenilmesi halinde ilk ilişiksizlik belgesi verildikten sonra müteakip ilişiksizlik belgesi verilmesi aşamasında asgari işçilik ön değerlendirmesi işleminde daha önce ilişiksizlik belgesi verilen kısımlar da hesaplama dahil edilir. **9.20-** Özel bina inşaatları ile elverişli bilgiler varsa özel nitelikteki inşaatlarda ödenen istihkak tutarı ile inşaatların metrekare birim fiyatlarının yüzölçümü ile çarpılması sonucu bulunacak yaklaşık maliyet bedelleri mukayese edilerek yüksek olan tutara işçilik oranı uygulanacaktır. **9.21-** Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca ihale konusu işlerle ilgili olarak yapılacak incelemelerde yapılan ihale konusu işin defter değeri ile o işe ilişkin ödenen toplam istihkak tutarı

mukayese edilerek yüksek olan tutara işçilik oranı uygulanacaktır. **10) İLİŞİKSİZLİK BELGESİ VERİLME SÜRELERİ**

10.1- Devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığı belirtilen ihale konusu işlerden dolayı talep edilen ilişiksizlik belgelerine ilişkin işlemler; **10.1.1-** Kurumca denetim veya yazışma gerektirmeyen hallerde, talebin Kurum kayıtlarına intikalinden itibaren en geç 10 gün, **10.1.1.1-** İl müdürlüğü denetim elemanlarınca denetim yapılmasını gerektiren hallerde; **10.1.1.2-** İşverenden defter ve belgelerin istenmesi durumunda anılan defter ve belgelerin kontrol memuruna ibraz süresinin bitiminden itibaren en geç bir ay, **10.1.2-** Herhangi bir yazışma gerektirmeyen hallerde en geç bir ay, **10.1.3-** Kurum Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca inceleme yapılmasını gerektiren durumlarda, defter ve belgelerin müfettişe ibraz süresinin bitiminden itibaren en geç üç ay, içinde sonuçlandırılacaktır. **10.2- Özel bina inşaatı ve ihale konusu işlerden dolayı talep edilen ilişiksizlik belgelerine ilişkin işlemler;** **10.2.1-** Kurumca denetim veya yazışma gerektirmeyen hallerde, talebin Kurum kayıtlarına intikalinden itibaren en geç 10 gün, **10.2.1.1-** İl müdürlüğü denetim elemanlarınca denetim yapılmasını gerektiren hallerde; **10.2.1.2-** İşverenden defter ve belgelerin istenmesi durumunda anılan defter ve belgelerin kontrol memuruna ibraz süresinin bitiminden itibaren en geç bir ay, **10.2.2-** Herhangi bir yazışma gerektirmeyen hallerde en geç bir ay, **10.2.3-** Kurum Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca inceleme yapılmasını gerektiren durumlarda, defter ve belgelerin müfettişe ibraz süresinin bitiminden itibaren en geç üç ay, içinde sonuçlandırılacaktır. **11) YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN GENELGE VE GENEL YAZILAR** Genelge ekinde yer alan (Ek 1) tabloda belirtilen genelgeler ile genel yazılar bu Genelgenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle yürürlükten kaldırılmıştır. Söz konusu genelgeler ile genel yazılar yürürlük dönemlerindeki iş ve işlemlerde kullanılabilecektir.]]>